

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ชื่อผู้วิจัย	นางปิยะพร ศิลาอ่อน ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
ปีที่วิจัย	ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอนตามการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ
- 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์การวิจัยขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน สาระการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ ทฤษฎีการเรียนรู้และการเชื่อมโยงความคิดของแฮร์บาร์ต ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการค้นพบของบรูเนอร์ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสเชล และทฤษฎีการเรียนรู้แบบกลุ่มผสมผสานของกาเย่ เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้แก่ เทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) เทคนิคแบบร่วมมือการผสมผสาน (CIRC) และเทคนิคแบบร่วมมือกันแบบจิ๊กซอร์ II ทฤษฎีการอ่านจับใจความ ได้แก่ ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของโครงสร้างประสบการณ์เดิม และทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและความสามารถในการอ่านจับใจความ การศึกษาความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ประเด็นการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการของครูหัวหน้างานวิชาการโรงเรียนและครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 2 คน และประเด็นการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 3 คน แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในการตรวจสอบความเหมาะสม/สอดคล้อง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูล/กลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยขั้นตอนที่ 3 และ 4 ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองแก่งคอย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน 31 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามการเรียนรู้แบบร่วมมือการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและการคิดวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) สถิติที่ใช้ได้แก่การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test dependent)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ข้อมูลพื้นฐานโดยภาพรวมมีความเหมาะสม/สอดคล้องและเพียงพอกับการศึกษา เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีเป้าหมายของการศึกษาให้ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยเน้นทักษะการอ่านและการเขียนและจากความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า ต้องการเรียนรู้ที่ทำทาสสนุกสนานด้วยกระบวนการกลุ่ม ในส่วนของหัวหน้างานวิชาการโรงเรียนและครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีความคิดเห็นว่าการอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาไทยและแนวทางในการพัฒนานั้นควรจัดกิจกรรมมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมและฝึกอย่างต่อเนื่องและเป็นเรื่องที่น่าสนใจเหมาะสมกับเรียน และจากการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นว่าปัจจัยสำคัญที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การอ่านจับใจความและวิธีการสอนที่สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้คือการเรียนรู้แบบร่วมมือและปรับกิจกรรมที่น่าสนใจเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะสามารถเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความให้กับนักเรียนได้

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า รูปแบบการเรียนการสอน (ECBCE Model) ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นเตรียมความพร้อม (Encouragement: E) ขั้นตอนที่ 2 เรียนรู้ร่วมกัน (Cooperative Learning: C) ขั้นตอนที่ 3 เชื่อมโยงความคิด (Bridge: B) ขั้นตอนที่ 4 สร้างความรู้ (Construction:

C) และ 5) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (Evaluation: E) มีความเหมาะสม/สอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยมีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.90 และจากการหาประสิทธิภาพโดยนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน พบว่า มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 82.27/83.11 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า จากการนำรูปแบบการเรียนการสอน (ECBCE Model) ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองแก่งคอย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน 31 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) หลังการเรียนการสอนนักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าการทดสอบที่ (t-test dependent) เท่ากับ 22.943 โดยก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 6.26 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.44 และหลังเรียนเท่ากับ 12.94 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยมีค่าการทดสอบที่ (t-test dependent) เท่ากับ 50.192 โดยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ก่อนเรียน เท่ากับ 12.26 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.15 และหลังเรียนเท่ากับ 25.00 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

4. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ECBCE Model) พบว่า หลังการจัดการเรียนการสอนนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 2.82 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.08 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5